

Lífeyrissjóður bankamanna

Fjárfestingarstefna Hlutfallsdeildar 2014

Fjárfestingarstefna Hlutfallsdeildar Lífeyrissjóðs bankamanna

Í samræmi við reglugerð nr. 916/2009 um fjárfestingarstefnu og úttekt á ávöxtun lífeyrissjóða.

1. Lífeyrissjóður bankamanna, Hlutfallsdeild

Lífeyrissjóður bankamanna hét áður Eftirlaunasjóður starfsmanna Landsbankans og Seðlabankans en starfsemi hans má rekja aftur til ársins 1929. Hinn 1. janúar 1998 breyttist nafn sjóðsins og starfsemi var skipt í tvær deildir, Hlutfallsdeild og Stigadeild (nú Aldursdeild). Aðildarfyrirtæki Hlutfallsdeildar eru Landsbankinn hf., Seðlabanki Íslands, Reiknistofa bankanna, Valitor hf., og Lífeyrissjóður bankamanna. Hlutfallsdeild er lokuð fyrir nýjum sjóðfélögum en varðveitir hluta af réttindum sjóðfélaga sem áunnin eru fyrir lok árs 1997.

2. Tryggingafræðileg staða

Niðurstaða tryggingafræðilegrar athugunar miðað við lok árs 2012 sýndi að verðmæti eigna sjóðsins að meðtöldum iðgjöldum en frádregnum kostnaði vegna fjárfestinga reiknast 39.859,6 milljónir og skuldbindingar vegna lífeyris og rekstrarkostnaðar 43.296,7 milljónir. Mismunur eigna og skuldbindinga reiknast því -3.437,1 milljónir, eða -7,9% af skuldbindingum. Staðan vernaði nokkuð milli ára. Ástæða þess er einkum breyting á forsendum um lífslíkur.

Staða sjóðsins er innan þeirra marka sem almennt eru áskilin í lögum nr. 129/1997 en þar er hámark vikmarka milli eigna og skuldbindinga 10% á einstöku ári og 5% fyrir stöðu samfellt í fimm ár. Til bráðabirgða hefur þessum mörkum verið breytt í 15% og 10%. Skuldbindingar voru 3,0% umfram eignir í lok árs 2008. Samþykktir Lífeyrissjóðs bankamanna tiltaka ekki ákveðin vikmörk fyrir mun eigna og skuldbindinga en í 5. grein samþykktar er að finna almennt ákvæði um að jöfnuður skuli vera milli eigna og skuldbindinga.

3. Markmið og forsendur ávöxtunar

Ávöxtun fjármuna Hlutfallsdeildar Lífeyrissjóðs bankamanna skal vera í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfssemi lífeyrissjóða. Fjárfestingar taka mið af varkárni og meginþungi þeirra skal vera á skipulegum verðbréfamörkuðum. Haga skal ávöxtun eigna Hlutfallsdeildar með þeim hætti að samspil ávöxtunar og áhættu sé sem hagkvæmast. Tapsþol deildarinnar er lítið þar sem lífeyrisgreiðslur eru hærri en iðgjaldsgreiðslur og mun bilið aukast þar á milli á næstu árum. Samkvæmt útreikningum byggðum á tryggingafræðilegri athugun má gera ráð fyrir að iðgjöld muni vera orðin óveruleg um árið 2035 en að lífeyrisgreiðslur geti náð allt fram til ársins 2070. Lágmarksávöxtunarkrafa til eignasafns Hlutfallsdeildar er 3,5% og sjóðurinn þolir ekki miklar sveiflur í ávöxtun.

Eignasamsetning 1. ágúst 2013 og vænt ávöxtun 2014-2017

Eignasamsetning Hlutfallsdeildar þann 1. ágúst 2013 var á þann hátt að 22% eigna voru innlán, 77% eigna voru skuldabréf og 1% aðrar eignir. Ítarlegri sundurliðun á eignum er að finna í fylgiskjali I. Útreikningar á væntri ávöxtun eignasafnsins sýna að gera má ráð fyrir 4,2-4,3% árlegri ávöxtun næstu fjögur ár. Að teknu tilliti til rekstrarkostnaðar er gert ráð fyrir að meðalávöxtun umfram lágmarksávöxtunarkröfu verði 0,6-0,7% á ári.

Vænt ávöxtun	2014	2015	2016	2017
Raunávöxtunarkrafa	3,5%	3,5%	3,5%	3,5%
Rekstrarkostnaður	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Raunávöxtun	4,3%	4,2%	4,2%	4,2%
Umframávöxtun	0,7%	0,6%	0,6%	0,6%

Markmið Hlutfallsdeildar um ávöxtun og áhættu eru breytileg eftir tímabilum og fylgja breytingum á fjárfestingarstefnu. Fyrir árið 2014 hefur Hlutfallsdeildin að markmiði að ná 4,3% meðalraunávöxtun með 4-4,5% árlegu staðalfráviki.

Áhætta eignasafns í formi árlegs staðalfráviks skal áætluð á grundvelli mánaðarlegra sögulegra gagna 10 ára tímabils. Ávöxtun skal reiknuð fyrir sama tímabil og reiknast yfir í íslenskar krónur.

Nokkuð ljóst er hver raunávöxtun eignasafns Hlutfallsdeildar verður næstu fjögur árin, þar sem stærstur hluti eigna hennar er í verðtryggðum verðbréfum til langs tíma með föstum vöxtum. Fjárfestingarþörf deildarinnar á næsta ári er um 1 ma.kr. Nettó útfæði er nú út úr deildinni þar sem iðgjöld greiðandi sjóðfélaga eru lægri en lífeyrisgreiðslur. Fjárfestingarþörf er því aðallega vegna afborgana af skuldabréfum í eigu deildarinnar, en einnig vegna bundins innlánsreiknings sem er á innlausn í maí 2014. Í töflu um vænta ávöxtun að ofan er gert ráð fyrir að það takist að endurfjármagna á meðalkröfunni 3,0%. Samsetning eigna deildarinnar, ásamt því hvað árleg fjárfestingarþörf er lág í hlutfalli af heildareignum, veldur því að búast má við litlum sveifnum í ávöxtun á komandi árum.

4. Fjárfestingarstefna 2013

Fjárfestingarstefna Hlutfallsdeildar tekur mið af réttindakerfi, lífeyrisbyrði og áætluðu framtíðargreiðsluflæði vegna lífeyrisskuldbindinga sjóðsins. Fjárfestingarstefna Hlutfallsdeildar mótast af því að búið er að loka deildinni fyrir nýjum iðgjaldagreiðendum og því fækkar greiðandi sjóðfélögum en lífeyrisþegum fjölgar.

Það er mat stjórnar að neðangreind eignasamsetning sé þannig háttað að sjóðurinn muni sem best geta staðið við skuldbindingar sínar til framtíðar. Fjárfestingarstefnan er óbreytt frá fyrra ári.

Fjárfestingarstefna Hlutfallsdeildar Lífeyrissjóðs bankamanna

	Markmið	Neðri mörk	Efri mörk
Skuldabréf	97%	95%	100%
Önnur innl. fjárfesting	3%	0%	5%

Með skuldabréfum er átt við spariskírteini, ríkisbréf, íbúðabréf, húsbréf, húsnaðisbréf, skuldabréf sveitarfélaga, fyrirtækjaskuldabréf, skuldabréf banka, innlán og veðlán til sjóðfélaga. Með annarri innlendri fjárfestingu er átt

við sjóði sem fjárfesta í innlendum hlutabréfum og fasteignasjóði. Í fylgiskjali I er ítarlegri sundurliðun á stöðu og viðmiðum einstakra eignaflokka. Spákaupmennska með eignir sjóðsins innan dagsins (e. day trading) er með öllu óheimil. Ekki er heimild til fjárfestinga í skuldabréfum né öðrum verðbréfum útgefnum af erlendum aðilum. Í fjárfestingarstefnunni eru sett fram markmið um að ekki sé fjárfest í erlendum verðbréfum og því ekki gert ráð fyrir að þörf sé á því að nota afleiður til að draga úr gjaldmiðlaáhættu.

Eignasamsetning Hlutfallsdeildar miðað við 1. ágúst 2013 er innan fjárfestingastefnu og samræmist markmiðum stjórnar sjóðsins um eignasamsetningu.

Nánara niðurbrot fjárfestingarstefnu

Hlutfallsdeild er heimilt að ávaxta fé sitt með eftirfarandi hætti:

- a) Víxlar og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs
- b) Skuldabréf sveitarfélaga
- c) Innlán í bönkum og sparissjóðum
- d) Skuldabréf lánastofnana
- e) Innlend hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða og fjárfestingarsjóða
- f) Skuldabréf tryggt með veði í íbúðarhúsnæði
- g) Skuldabréf fyrirtækja
- h) Innlend hlutabréf
- i) Kaup og rekstur íbúðarhúsnæðis

Eignasamsetning skal vera í samræmi við VII. kafla laga nr. 129/1997

Takmarkanir

- Hlutdeild óskráðra verðbréfa skal ekki fara yfir 20%, að undanskildum skuldabréfum tryggðum með veði í fasteign.
- Samanlögð eign sjóðsins í verðbréfum útgefnum af sama aðila, tengdum aðilum sbr. lög um fjármálafyrirtæki, eða aðilum sem tilheyra sömu samstæðunni skal ekki vera meiri en 10% af hreinni eign sjóðsins fyrir þá flokka verðbréfa sem falla undir liði b-g hér að ofan. Engar slíkar takmarkanir skulu gilda á þeim flokkum verðbréfa sem falla undir lið a.
- Fyrir öll önnur verðbréf en þau sem tilgreind eru í liðum a-g má samanlögð eign sjóðsins í verðbréfum útgefnum af sama aðila eða aðilum sem tilheyra sömu samstæðunni ekki vera meiri en 5% af hreinni eign sjóðsins.
- Innlán í banka og sparissjóð til sama aðila skal ekki vera meiri en 25% af hreinni eign sjóðsins.
- Eign lífeyrissjóðsins í hverjum verðbréfasjóði má ekki vera meiri en 25% af útgefnum hlutdeildarskírteinum hlutaðeigandi verðbréfasjóðs eða fjárfestingarsjóðs.
- Eign lífeyrissjóðs eða einstakri deild hans í verðbréfasjóðum og fjárfestingarsjóðum innan sama rekstrarfélags má ekki vera meiri en 25% af hreinni eign.

- Samanlögð eign í verðbréfum sem tilgreind eru í liðum d-i útgefnum af sama aðila, tengdum aðilum sbr. lög um fjármálafyrirtæki, eða aðilum sem tilheyra sömu samstæðunni og innlánnum í bönkum og sparisjóðum skal ekki vera meiri en 25% af hreinni eign sjóðsins.
- Óheimilt er að eiga í fjárfestingarsjóðum sem fjármagna sig með lántöku eða skortsölu.
- Atvinnugreinaskipting:
  - Innlend hlutabréfaeign skal taka mið af atvinnugreinaskiptingu á Nasdaq OMX Iceland markaðnum.
  - Fyrirtækjaskuldabréfum skal vera vel dreift milli helstu atvinnugreina. Engin ein atvinnugrein skal hafa meira en 50% vægi til lengri tíma en vegna aðstæðna á fjármálamörkuðum nú má þetta hlutfall vera 80% til skemmri tíma. Fyrirtækjaskuldabréf eru lítill hluti heildarsafns sjóðsins og því hefur áhætta í þessum eignaflokki lítil áhrif á heildaráhættu sjóðsins.

Fasteignaveðtryggð skuldabréf

Hlutfall fasteignaveðtryggðra skuldabréfa í ágúst 2013 er 3,3% af hreinni eign. Þar af eru lán til sjóðsfélaga 2,7%. Hámarksupphæð sjóðsfélagaláns er 25 m.kr. Lán er veitt gegn veði í íbúðarhúsnæði. Upplýsingar um útlánareglur eru aðgengilegar á heimasíðu sjóðsins.

Meðallíftími skuldabréfa

Markmið um meðallíftíma skuldabréfaflokka er 8 til 14 ár. Vegið meðaltal var 10 ár þann 1. ágúst 2013.

Samningur um virka eignastýringu hjá þriðja aðila

Deildin er ekki með eignir í virkri eignastýringu hjá þriðja aðila.

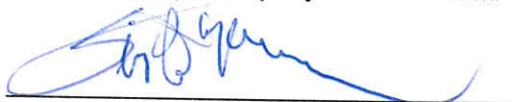
5. Endurskoðun fjárfestingarstefnu

Fjárfestingarstefna þessi skal tekin til endurskoðunar með reglulegu millibili eftir því sem ástæða er til að teknu tilliti til framangreindra markmiða um ávöxtun og áhættu og markaðsaðstæðna hverju sinni. Könnun á því hvort ástæða sé til endurskoðunar skal framkvæmd eigi sjaldnar en á 6 mánaða fresti. Breytingar á fjárfestingarstefnu skulu gerðar skriflega.

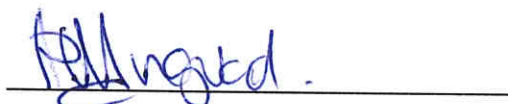
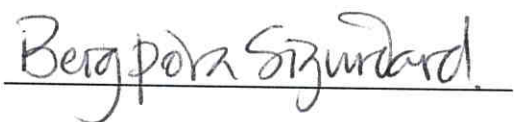
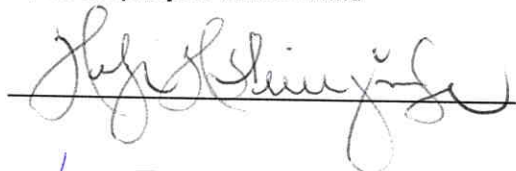
Nú hefur verið samþykkt áhættustefna fyrir Lífeyrissjóð bankamanna fyrir árið 2013 og var hún ásamt áhættugreiningu sem unnin er árlega samkvæmt henni höfð til grundvallar við mótun nýrrar fjárfestingarstefnu fyrir árið 2014. Ársfjórðungsleg skoðun eignasafnsins samkvæmt áhættustefnu er liður í því að kanna hvort ástæða sé til að endurmeta gildandi fjárfestingarstefnu á hverjum tíma.

Reykjavík, 23. október 2013

Framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðs bankamanna

Stjórn Lífeyrissjóðs bankamanna

Fylgiskjal I

Skipting fjárfestinga eftir tegundaflokkum sbr. 36. gr. laga nr. 129/1997
Markmið um samsetningu eigna

Hlutfallsdeild

Í hlutfalli af hreinni eign til greiðslu lífeyris	I		II		Staða í ágúst 2013	Hámark skv. samþykktum	III Gengisbundin verðbréf	IV Vikmörk	V Óskráð verðbréf	VI Vikmörk
	Markmið um eignasamsetningu	Markmið um eignasamsetningu	Vikmörk	Vikmörk						
Innlán í bönkum og sparisjóðum og aðrar peningamarkaðseignir	10%	0-35%	22%	Ekkert hámark	0%	0%	0%	0%	0-35%	
Ríkisskuldabréf og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	64,5%	50-100%	71%	Ekkert hámark	0%	0%	0%	0%	0%	
Skuldabréf bæjar- og sveitafélaga	7,5%	0-10%	0%	50%	0%	0%	0%	0%	0-10%	
Skuldabréf og vixlar banka, sparisjóða og annarra lánastofnana	0%	0-10%	0%	50%	0%	0%	0%	0%	0-10%	
Fasteignatryggð skuldabréf	10%	0-25%	3%	Ekkert hámark	0%	0%	0%	3%	0-25%	
Hlutabréf	0%	0-0%	0%	60%	0%	0%	0%	0%	0%	
Hlutir og hlutdeildarskírteini annarra sjóða um sam. fjárfestingu	3%	0-15%	1%	50%	0%	0%	0%	0%	0-15%	
Íbúðarhúsnæði	0%	0-10%	0%	Ekkert hámark	0%	0%	0%	0%	0-10%	
Önnur verðbréf*	5%	0-10%	2%	50%	0%	0%	0%	0%	0-10%	
Samtals	100%		100%		0%			3%		

Hámark samkvæmt samþykktum

50%

50%

*Önnur verðbréf eru skuldabréf fyrirtækja ofl.